

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De filiabus eius. 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

piatur pro immunditia luxuriæ, sic dicendum quòd ex gula causatur materialiter, in quantum scilicet gula ministrat materiam corporalem luxuriæ: non autem secundum rationem causæ finalis, secundum quam potissimè attenditur origo aliorum vitiorum, ex vitijs capitalibus.

Ad secundum dicendum, quòd sicut supra * dictum est, cum de inani gloria ageretur, superbia ponitur communis mater omnium peccatorum. Et ideo etiam vitia capitalia ex superbia oriuntur.

Ad tertium dicendum, quòd à delectationibus luxuriæ præcipuè aliqui abstinere propter spem futuræ gloriæ, quam desperatio subtrahit. Et ideo causat luxuriam sicut remouens prohibens, non sicut per se causa: quod requiri videtur ad vitia capitalia.

ARTIC. V.

Vtrum conuenienter dicantur esse filia luxuriæ, cæcitas mentis, inconsideratio, præcipitatio, inconstantia, amor sui, odium Dei, affectus presentis seculi, & horror futuri?

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quòd inconuenienter dicantur esse filia luxuriæ, cæcitas mentis, inconsideratio, præcipitatio, inconstantia, amor sui, odium Dei, affectus presentis seculi, horror vel desperatio futuri. Quia cæcitas mentis, & inconsideratio, & præcipitatio, perinèr ad imprudentiã, quæ inuenitur in omni peccato, sicut & prudentia in omni virtute. Ergo non debent poni speciales filia luxuriæ.

¶ 2 Præterea, Constantia ponitur pars fortitudinis, vt supra * habitum est. Sed luxuria non opponitur fortitudini, sed temperantiæ. Ergo inconstantia non est filia luxuriæ.

¶ 3 Præterea, Amor sui vsque ad contemptum Dei, est principium omnis peccati, vt patet per * Augus. 14. de ciuit. Dei. Non ergo debet poni filia luxuriæ.

¶ 4 Præterea, si id ponit quatuor, scilicet turpilocuta, scurrilia, ludicra, stultiloquia. Ergo prædicta abundantia colorum esse superflua.

S a SED

q. 132. a.
4.

741
sup. q. 53
art. 6. Et
ma. q. 8.
ar. 1. cor.
co 3. et q.
13. ar. 3.
cor. Et q.
15. a. 4.

q. 128. et
q. 137. a.
3.

l. 14. c. 24
in pri. et
c. vlt. 5.

lib 31. 6.
231.

SED contra est auctoritas * Gregor. 31. Moral.
RESPONDEO dicendum, quod quando inferiores potentie vehementer afficiuntur ad sua obiecta, consequens est quod superiores vires impediuntur, & deordinentur in suis actibus. Per vitium autem luxuriz maxime appetitus inferior, scilicet concupiscibilis, vehementer intendit suo obiecto, scilicet delectabili, propter vehementiam passionis & delectationis. Et ideo consequens est, quod per luxuriam maxime superiores vires deordinentur, scilicet ratio & voluntas. Sunt autem rationis quatuor actus in agendis. Primo quidem, simplex intelligentia, que apprehendit aliquem finem ut bonum. Et hic actus impeditur per luxuriam, secundum illud Dan. 13. Species decepit te, & concupiscentia subvertit cor tuum. Et quantum ad hoc ponitur cæcitas mentis. Secundus actus est consilium de his que sunt agenda propter finem. Et hic etiam impeditur per concupiscentiam luxuriz. Unde Terentius * dicit in Eunucho, loquens de amore libidinoso, que res in se neque consilium, neque modum habet ullum, eam consilio regere non potes. Et quantum ad hoc ponitur precipitatio que importat subtractionem consilij, ut supra * habitum est. Tertius actus est iudicium de agendis. Et hic etiam impeditur per luxuriam. Dicitur enim Daniel. 13. de senibus luxuriosis, Auertentur sensum suum, ut non recordarentur iudiciorum iustorum. Et quantum ad hoc ponitur inconsideratio. Quartus autem actus est preceptum rationis de agendo, qui etiam impeditur per luxuriam, in quantum scilicet impeditur ex impetu concupiscentie, ne exequatur id quod decreuit esse faciendum. Unde * Terentius dicit in Eunucho, de quodam qui dicebat se esse inuictum ab amica. Hæc verba, vna facta lachrymula retinet. Ex parte autem voluntatis consequitur duplex actus inordinatus, quorum vnus est appetitus. Et quantum ad hoc ponitur amor sui, quantum scilicet ad delectationem quam inordinatam. Si vero accipitur

Senapri
ma est
parum
princ.
9.53. 4.3

Senapri
ma est

o
P
a
h
a
d
c
sp
pl
c
d
pu

d
c
p
ra
qu
ci
tu
cu
ta
ri
no
est
cu

ad
m
sp
nis

A
nir
cip
inc
ter
ab

oppositum ponitur odium Dei, in quantum scilicet prohibet delectationem concupitam. Alius autem est appetitus eorum quæ sunt ad finem. Et quantum ad hoc ponitur affectus præsentis seculi, in quo scilicet aliquis vult frui voluptate. Et per oppositum ponitur desperatio futuri seculi: quia dum nimis detinetur carnalibus delectationibus, non curat peruenire ad spirituales, sed fastidit eas.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut * Philosophus dicit in sexto Ethicorum, intemperantia maximè corrumpit prudentiam. Et ideo vitia opposita prudentiæ, maximè oriuntur ex luxuria, quæ est præcipua intemperantiæ species.

Ad secundum dicendum, quod constantia in arduis, & terribilibus ponitur pars fortitudinis. Sed constantiam habere in abstinendo à delectabilibus, pertinet ad continentiam, quæ ponitur pars temperantiæ, sicut supra * dictum est. Et ideo inconstantia, quæ ei opponitur, ponitur filia luxuriæ. Et tamen etiam prima inconstantia ex luxuria causatur, in quantum emollit cor hominis, & effœminatam reddit, secundum illud Osee 4. Fornicatio, & vinum, & ebrietas auferunt cor. Et Vegetius dicit in lib. de Re militari, quod minus mortem meruit, qui minus deliciarum norit in vita. Nec oportet, sicut sæpè * dictum est, quod filia vitij capitalis cum eo in materia conveniant.

Ad tertium dicendum, quod amor sui quantum ad quæcumque bona quæ sibi aliquis appetit, est commune principium peccatorum. Sed quantum ad hoc specialiter, quod aliquis appetit sibi delectabilia carnis, ponitur amor sui filia luxuriæ.

Ad quartum dicendum, quod illa quæ Isidorus ponit, sunt quidam inordinati actus exteriores, & præcipuè ad locutionem pertinentes, in qua est aliquid inordinatum quadrupliciter. Vno modo, propter materiam. Et sic ponuntur turpiloquia: quia enim ex abundantia cordis os loquitur, ut dicitur Matth. 12.

S 3 luxu-

*Videtur
haberi l.
6. c. 9. Sed
clari ha-
betur l. 7.
c. 11.*

9. 143.

9 35. a 4

9 9. 36.

a 4 et 9.

148. a 6.

luxuriosi, quorum cor est turpibus concupiscentiis plenum, de facili ad turpia verba prorumpunt. Secundo, ex parte causæ. Quia enim luxuria inconsiderationem & præcipationem causat, consequens est quod faciat prorumpere in verba leuiter & inconsideratè dicta, quæ dicuntur scurrilia. Tertio, quantum ad finem. Quia enim luxuriosus delectationem quaerit, verba sua ad delectationem ordinat, & sic prorumpit in verba ludicra. Quarto, quantum ad sententiam verborum, quam peruertit luxuria propter cæcitatem mentis quam causat: & sic prorumpit in stultiloquia, utpotè cum suis verbis præfert delectationes quas appetit, quibuscumque alijs rebus.

QVÆST. CLIV.

De luxuria partibus, in duodecim articulos diuisa.

- D**einde considerandum est de luxuriæ partibus. Et circa hoc quaeruntur duodecim.
- ¶ Primo, de diuisione partium luxuriæ.
  - ¶ Secundo, vtrum fornicatio simplex sit peccatum mortale?
  - ¶ Tertio, vtrum sit maximum peccatorum?
  - ¶ Quarto, vtrum in tactibus, & osculis & alijs huiusmodi illecebris consistat peccatum mortale?
  - ¶ Quinto, vtrum nocturna pollutio sit peccatum?
  - ¶ Sexto, de stupro.
  - ¶ Septimo, de raptu.
  - ¶ Octauo, de adulterio.
  - ¶ Nono, de incestu.
  - ¶ Decimo, de sacrilegio.
  - ¶ Vndecimo, de peccato contra naturam.
  - ¶ Duodecimo, de ordine grauitatis in prædictis speciebus.